

Mladá veda

Young Science

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 4, ročník 12., vydané v decembri 2024

ISSN 1339-3189, EV 167/23/EPP

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Zima na horách. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

prof. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

PhDr. Veronika Kmetóny Gazdová, PhD. (Inštitút edukológie a sociálnej práce, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

Mgr. Monika Šavelová, PhD. (Katedra translatológie, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

Mgr. Michal Garaj, PhD. (Katedra politických vied, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava)

REDAKCIA

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

Mgr. Martin Hajduk, PhD. (Banícke múzeum, Rožňava)

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

PODNIKOVÉ POSTUPY UDRŽATEĽNOSTI V HOTELIERSTVE: SYSTEMATICKÝ PREHĽAD LITERATÚRY

CORPORATE SUSTAINABILITY PRACTICES IN THE HOSPITALITY INDUSTRY:
A SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW

Stela Kolesárová¹, Ivana Kravčáková Vozárová²

Stela Kolesárová v súčasnosti pôsobí ako odborná asistentka na Katedre turizmu a hotelového manažmentu Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove. V súčasnosti sa jej vedecká činnosť zameriava predovšetkým na problematiku súčasných trendov fúzií a akvizícií v cestovnom ruchu. Ivana Kravčáková Vozárová v súčasnosti pôsobí ako docentka na Katedre ekonómie a ekonomiky Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove. Vo svojej vedecko-výskumnej práci sa venuje prioritne výskumu ekonomickej výkonnosti a manažmentu slovenských podnikov prevažne poľnohospodárskeho sektora, analýze medzinárodného obchodu s agrokomoditami či hodnoteniu konkurencieschopnosti agrárneho sektora Slovenskej republiky.

Stela Kolesárová currently works as an assistant professor at the Department of Tourism and Hospitality, Faculty of Management, Economics and Business of the University of Prešov in Prešov. Currently, her scientific activity focuses primarily on the issue of current trends in mergers and acquisitions in the tourism industry. Ivana Kravčáková Vozárová currently works as an associate professor at the Department of Economics and Economics of the Faculty of Management, Economics and Business of the University of Prešov in Prešov. In her scientific and research work, she primarily focuses on research into the economic performance and management of Slovak enterprises, especially in the agricultural sector, the analysis of international trade in agricultural commodities and the evaluation of the competitiveness of the Slovak agricultural sector.

¹ Adresa pracoviska: Mgr. Stela Kolesárová, PhD., Katedra turizmu a hotelového manažmentu, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovská univerzita, Konštantínova 16, 080 01 Prešov
E-mail: stela.kolesarova@unipo.sk

² Adresa pracoviska: doc. Ing. Ivana Kravčáková Vozárová, PhD., Katedra ekonómie a ekonomiky, Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu, Prešovská univerzita, Konštantínova 16 080 01 Prešov
E-mail: ivana.kravcakova.vozarova@unipo.sk

Abstract

The aim of the paper is to describe knowledge about corporate sustainability initiatives in the hotel industry, based on research by other authors. Corporate sustainability has gained more attention in the hospitality industry since the 1990s. In the paper, we analyze articles from online indexed journals published between 2003 and 2022. At the same time, the aim of the paper is to provide hoteliers with the necessary information about corporate sustainability practices within the hotel industry, to offer various options for new, creative sustainability activities, and to take a closer look at corporate sustainability initiatives, which are currently produced in the hotel industry. The results of the analysis show that corporate sustainability is a domain that is currently still developing.

Key words: sustainability, hospitality, business practices

Abstrakt

Cieľom príspevku je popísať znalosti o iniciatívach podnikovej udržateľnosti v hotelierstve, na základe výskumov od iných autorov. Podniková udržateľnosť si od 90. rokov 20. storočia získala väčšiu pozornosť v oblasti hotelierstva. V príspevku sa venujeme analýze článkov z online indexovaných časopisov publikovaných v rokoch 2003 až 2022. Zároveň cieľom príspevku je poskytnúť hotelierom potrebné informácie o podnikových postupoch udržateľnosti v rámci hotelierstva, ponúknuť rôzne možnosti pre nové, kreatívne aktivity udržateľnosti a bližšie sa pozrieť na podnikové iniciatívy udržateľnosti, ktoré sú v súčasnosti poskytované v hotelierstve. Výsledky analýzy ukazujú, že podniková udržateľnosť je doménou, ktorá sa v súčasnosti stále rozvíja.

Kľúčové slová: udržateľnosť, hotelierstvo, podnikové postupy

Úvod

Obavy a snahy podnikov o udržateľnosť sú dôležité pre environmentálny, sociálny a ekonomický blahobyt sveta (Runtuk a kol. 2023; Kaftan a kol. 2023; Avinash a Rahman 2021). V súčasnosti stále viac environmentálne uvedomelých spotrebiteľov zohľadňuje pri nákupných rozhodnutiach obavy z udržateľnosti (Hull 2022; Paloma a kol. 2021). Táto nová trieda zákazníkov chce, aby hodnota vytvorená podnikmi bola prínosom pre spoločnosť a životné prostredie. Z obchodného hľadiska investori hľadajú spoločnosti, ktoré do svojich procesov začleňujú udržateľné postupy v dôsledku meniaceho sa správania zákazníkov (Ottaviani a kol. 2023; Wu a Jin 2022; Hull 2022; Swarnapali 2017). Čím viac organizácií si osvojí iniciatívy v oblasti udržateľnosti, tým to bude prospešnejšie pre životné prostredie, ich dlhodobú mieru udržania spotrebiteľov a ich ziskovosť (Grant 2020). Praktiky, ktoré podporujú udržateľnosť sú opodstatnené hlavne vtedy, keď pomáhajú organizácii a jej zainteresovaným stranám splniť ich požiadavky bez toho, aby poškodili potreby budúcich generácií (Kaftan a kol. 2023; Wu a Jin 2022; Dyllick a Hockerts 2002). Iniciatívy trvalej udržateľnosti pokrývajú aj záväzky podniku voči spoločnosti a životnému prostrediu. Mnohé podniky nedávno zlepšili svoju činnosť dodržiavaním osvedčených postupov, ktoré zaručujú trvalú udržateľnosť (Ottaviani a kol. 2023; Kaftan a kol. 2023). Téma udržateľnosti je pre hotelierstvo veľmi dôležitá, pretože ubytovací priemysel výrazne prispieva k environmentálnym problémom spotrebou zdrojov, ako je voda a energia (Kaftan a kol. 2023;

Hull 2022; Verma a Chandra 2018). Škodlivé účinky hotelov na životné prostredie sú čoraz väčším problémom. Obrovská a rýchla expanzia hotelierstva prispieva k tomu, aby hotely prijali ekologicky udržateľné postupy (Paloma a kol. 2021). Podľa Heppera a kol. (2017), udržateľnosť spoločnosti znamená systematické úsilie o znižovanie negatívnych vplyvov na životné prostredie a spoločnosť, ktoré spôsobujú jej procesy. Ako Runtuk a kol. (2023), množstvo odkazov na podnikovú udržateľnosť a udržateľnú stratégiu sa v priebehu posledných desaťročí výrazne zvýšilo. Postupom času vzrástlo chápanie udržateľnosti investormi ako funkčnej podnikovej stratégie. V súlade s týmto vývojom sa autori čoraz viac zameriavajú na iniciatívy podnikovej udržateľnosti. Brundtlandova správa, publikovaná v roku 1987, slúžila ako primárna inšpirácia pre koncepciu podnikovej udržateľnosti (Wu a Jin 2022; Hull 2022; Bhatia a Tuli 2015). Predpokladá sa, že organizácia môže fungovať na rôznych úrovniach z hľadiska udržateľnosti podniku v závislosti od sémantickej hodnoty, o ktorej sa uvažuje.

Pojem udržateľnosť podniku môže mať rôzne významy v závislosti od kontextu, v ktorom sa používa (Runtuk a kol. 2023; Swarnapali 2017). Je dôležité pochopiť motiváciu podnikových iniciatív v oblasti udržateľnosti a ako dôveryhodné sa tieto údaje javia. V tomto ohľade je účelom tohto výskumu vykonať komplexný prehľad literatúry o podnikových praktikách udržateľnosti hotelierstva, ktoré boli publikované v online indexovaných časopisoch, s cieľom identifikovať podnikové praktiky udržateľnosti hotelov používaných na hodnotenie podnikovej udržateľnosti.

Jadro

V článku sme sa zamerali na preskúmanie štúdií, ktoré sa venujú problematike o udržateľnosti podnikov v hotelierstve. Pojmy podniková udržateľnosť a praktiky udržateľnosti boli použité pri elektronickom vyhľadávaní publikácií v oblasti cestovného ruchu, pohostinstva, podnikania a manažmentu. Hotelierstvo je sektor, ktorý má rastúce zastúpenie v dynamike globálnej ekonomiky, nakoľko prispieva k rastu svetového HDP.

Navyše expanzia hotelierstva môže byť spôsobom, ako zlepšiť ekonomický a sociálny blahobyt ktorejkoľvek krajiny, v ktorej pôsobí (Pereira a kol. 2021; Schrippe a kol. 2017). Hotelierstvo môžeme považovať za dôležitý zdroj zamestnanosti a rozvoja pre mnohé krajiny a regióny. Hotelierstvo je sektor, v ktorom sa stále váha s podporou udržateľných iniciatív (Hussain a kol. 2020). Výskumné práce týkajúce sa udržateľnosti odvetvia cestovného ruchu a hotelierstva si získali oveľa menej pozornosti ako výrobné činnosti, no stále rastúci počet obáv o udržateľnosť a vyvíjajúci sa tlak trhu zvýšili jeho povedomie o udržateľnosti (Pereira a kol. 2021). Navyše, hotelierstvo ako najväčší podsektor cestovného ruchu má nepochybne najširšiu škálu environmentálnych účinkov (Paloma a kol. 2021). Udržateľnosť sa tak stáva významnou a základnou zložkou nielen pre zlepšenie prírodného prostredia, ale aj pre udržanie konkurencieschopnosti tohto odvetvia (Hussain a kol. 2020).

Podnikové aspekty udržateľnosti

Vo výskumoch, ktoré sme analyzovali, sa autori sústredili na postupy podnikovej udržateľnosti, hodnotené podľa konceptu Triple Bottom Line (TBL), čo zahŕňa environmentálne, ekonomické a sociálne dimenzie. Aj keď niektorí autori zohľadnili všetky

tri aspekty udržateľnosti, sociálna dimenzia bola modelovaná predovšetkým s dôrazom na zdravie a bezpečnosť osôb. Pre túto dimenziu bolo zvolené označenie „bezpečnosť zamestnancov“ namiesto širšieho pojmu „sociálny“, ktorý pokrýval aj témy ako vzdelávanie a školenie, či používanie osobných ochranných prostriedkov. Autori Madam a kol. (2017) sa podrobnejšie zaoberali danou problematikou. Ďalej Ajmal a kol. (2017) sa zamerali na zdravie a bezpečnosť firemných zákazníkov.

Niektoré štúdie okrem TBL zohľadňujú aj ďalší aspekt, ktorý súvisí s podnikateľskou etikou, stratégiami a interakciami so zainteresovanými stranami. Autori (Hogrefe a Bohnet 2022; Hull 2022; Aras a kol. 2017; Schrippe a Ribeiro 2019; Wang a Dai 2018), ktorí sa venovali tejto štvrtej dimenzii podnikovej udržateľnosti, sú známi ako odborníci na správu a riadenie spoločností. Gurumurthy (2018) pridal ďalší aspekt, ktorý sa týka riadenia konfliktov a reputácie organizácií. Alcívar a kol. (2020) definovali štvrtú dimenziu, nazvanú firemná identita, ktorá vyjadruje víziu a poslanie spoločnosti. Napriek tomu, že niektorí výskumníci spomenuli štvrtú zložku, väčšina sa zameriava na tri hlavné dimenzie (ekonomickú, environmentálnu a sociálnu) v kontexte podnikovej udržateľnosti.

Environmentálna dimenzia	Nagendrakumar a kol. 2022; Smith a Grosbois 2011; Esteban a kol. 2017; Nikolaou a kol. 2019; Montilla a kol. 2020; Nallusamy a kol. 2015; Silva a kol. 2014; Ulrike 2020; Danijela a kol. 2016; Kularathne 2018; Bresjin 2019; Gavilanes a kol. 2019; Huang a kol. 2015; Kanchan 2019.
ekonomická dimenzia	Nagendrakumar a kol. 2022; Hussain a kol. 2017; Hristov a Chirico 2019; Hussain 2020; Chindu a Bhattacharya 2019; Kim a Barber 2015; Rupert a Ebner 2010
Sociálna dimenzia	Hogrefe a Bohnet 2022; Madan a kol. 2017; Smith a Grosbois 2011; Esteban a kol. 2017; Nikolaou a kol. 2019; Ajmal a kol. 2018; Hutchins a kol. 2019; Paredes a kol. 2016; Batista a Francisco 2018; Hossein a kol. 2021; Chindu a Bhattacharya 2019; Kim a Barber 2015; Modica a kol. 2020; Jones a kol. 2016.

Tabuľka 1 – Dimenzie podnikovej udržateľnosti

Zdroj: vlastné spracovanie

V niekoľkých výskumoch sa súčasne skúmali len environmentálne a sociálne faktory (Smith a Grosbois 2011; Esteban a kol. 2017; Nikolaou a kol. 2019). Iné štúdie sa zameriavali výlučne na udržateľnosť z pohľadu environmentálnych aspektov (Montilla a kol. 2020; Nallusamy a kol. 2015; Silva a kol. 2014). Okrem toho sa niektorí autori zaoberali iba sociálnym rozmerom (Ajmal a kol. 2018; Hutchins a kol. 2019; Paredes a kol. 2016). Vzhľadom na to, že viac ako 65 % autorov hodnotilo podnikateľskú udržateľnosť na základe konceptov Triple Bottom Line (TBL), v našom článku sa sústreďuje hlavne na tieto tri dimenzie (environmentálnu, ekonomickú a sociálnu) pri analýze prevládajúcich praktík podnikovej udržateľnosti.

Podnikové postupy udržateľnosti

Udržateľnosť spoločnosti zohľadňuje etické princípy a štandardy, pričom podporuje zodpovedné správanie, ktoré spája environmentálne, spoločenské a ekonomické záujmy.

Udržateľnosť využíva dlhodobú perspektívu do budúcnosti. Environmentálny aspekt udržateľnosti sa usiluje o minimalizovanie negatívnych environmentálnych vplyvov vyplývajúcich z prevádzky ubytovacích zariadení, a to prostredníctvom vhodných monitorovacích mechanizmov alebo spoločných iniciatív, ako je vývoj produktov šetrných k životnému prostrediu a ekologizácia výrobných procesov (Siddique a kol. 2022; Hogrefe a Bohnet 2022; Vachon 2007).

Sociálny aspekt alebo dimenzia sa sústreďuje na zlepšenie blahobytu zamestnancov, dodávateľov, návštevníkov a okolitej komunity ako celku tým, že poskytuje adekvátne školenia, vytvára bezpečné pracovné podmienky, podporuje spravodlivý obchod a buduje dlhodobé partnerstvá (Hull 2022). Ekonomická dimenzia udržateľnosti spočíva v dosahovaní zisku a zvyšovaní trhového podielu firiem, pričom sa snaží minimalizovať negatívne sociálne a environmentálne dopady (Siddique a kol. 2022; Wu a Jin 2022; Kassinis a Soteriou 2009). Dosiahnutie udržateľnosti si vyžaduje, aby podniky zabezpečili dlhodobú životaschopnosť, sociálny blahobyt svojich partnerov, ako sú spotrebitelia, dodávatelia a zamestnanci, ako aj minimalizáciu nepriaznivých vplyvov svojich činností na životné prostredie (Pereira a kol. 2021). Udržateľnosť sa považuje za základný cieľ, ktorého dosiahnutie si vyžaduje zlepšenie legislatívy a regulácie zo strany regulačných orgánov a zodpovedného správania organizácií a jednotlivcov.

Environmentálne postupy

Proces vytvárania hodnoty závisí od proaktívneho prístupu k životnému prostrediu a implementácie vhodných environmentálnych metód a technológií (Hussain a kol. 2020). Environmentálne postupy sa čoraz viac sústreďujú na minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie, a to pomocou strategického zavádzania environmentálne výhodných metód na zníženie odpadu a využívania udržateľných techník a dodávateľov (Nagendrakumar a kol. 2022; Boley a Uysal 2013). Ako uviedol Hussain a kol. (2020), mnohé krajiny zaviedli prísnejšie environmentálne regulácie a vyzvali podniky, aby prijali opatrenia na ochranu životného prostredia v dôsledku čoraz závažnejších environmentálnych problémov, ako je globálne otepľovanie. Mnohé ubytovacie zariadenia si uvedomujú, že implementácia zelených praktík je nielen eticky správne, ale aj ekonomicky výhodné z hľadiska úspory nákladov, zlepšenia imidžu, postavenia na trhu, ako aj zvýšeniu spoločenskej zodpovednosti (Hussain a kol. 2020). Podľa Kularathne a kol. (2019), spolupráca akéhokoľvek ubytovacieho zariadenia nielenže prispieva k jeho výnosom a schopnosti udržať si hostí, ale tiež podporuje lepšiu spoločenskú angažovanosť a zvyšuje jeho reputáciu.

Environmentálne postupy sa neustále vyvíjajú s cieľom zlepšiť inovatívne obchodné stratégie, ktoré prehodnocujú obchodné modely na základe skúmania alternatív a rozvoja nových metód (Pereira a kol. 2021). Príklady environmentálnych opatrení v hotelierstve zahŕňajú používanie ekologických čistiacich prostriedkov, energeticky úsporné a vodu šetriace techniky, ako aj zodpovednú likvidáciu tuhého odpadu (Modica a kol. 2020; Paredes-Gazquez a kol. 2012; Alonso a kol. 2012).

Sociálne postupy

Sociálny rozmer podnikovej udržateľnosti sa zameriava na zlepšenie pohody zamestnancov, dodávateľov, návštevníkov a miestnej komunity. Tento prístup zahŕňa poskytovanie adekvátneho školenia, vytváranie spravodlivých obchodných podmienok na bezpečnom pracovisku a budovanie dlhodobých partnerstiev (Siddique a kol. 2022; Schwartz a kol. 2008; Farmaki 2015). Základným cieľom sociálneho aspektu podnikovej udržateľnosti je realizácia aktivít, ktoré prispievajú k zlepšeniu kvality života a blahobytu miestnej komunity a existujúcich zákazníkov. Týmto spôsobom sa zvyšuje sociálny kapitál prostredníctvom posilnenia zodpovednosti a schopností jednotlivcov, čo napomáha k znižovaniu rizík a zachovaniu integrácie kultúrnych a sociálnych systémov (Siddique a kol. 2022; Webster a Courtneil 2019).

Ekonomické postupy

„Ekonomický aspekt“ podnikovej udržateľnosti sa často nazýva aj ako všeobecný rozmer. Okrem environmentálnych a sociálnych aspektov zahŕňa aj základne organizačné vlastnosti, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie dlhodobej existencie podniku (Nagendrakumar a kol. 2022; Pereira a kol. 2021).

Ekonomický aspekt udržateľnosti podnikov sa zameriava na dosahovanie ziskov a zvyšovanie podielu na trhu, pričom sa snaží minimalizovať negatívne sociálne a environmentálne vplyvy (Kassinis a Soteriou 2009). Ekonomický aspekt podnikovej udržateľnosti podporuje rastúcu spotrebu produktov a služieb, čo v konečnom dôsledku zvyšuje životnú úroveň obyvateľstva.

Podporuje rastúcu spotrebu produktov a služieb, čo napokon prispieva k zvyšovaniu životnej úrovne obyvateľstva. Ekonomický prístup veľkých korporácií je orientovaný na zisk a ponúka hotelovému sektoru príležitosť vytvoriť obojstranne výhodné podmienky prostredníctvom implementácie efektívnych a udržateľných iniciatív, ktoré sú prospešné pre životné prostredie a súčasne zaručujú dlhodobý zisk (Kim, Barber a Kim 2019, 2018).

č.	Ekonomické postupy	Autor príspevku a rok vydania
1.	Vždy, keď je to možné, prijmite medzi zamestnancov miestnych obyvateľov.	Nagendrakumar a kol. 2022; Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Petri a Mikuli 2012; Hossein a kol. 2020; Hussain a.kol 2017
2.	Plat zamestnancov nad priemerom v odvetví.	Hristov a Chirico 2019; Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Petri a Mikuli 2012; Chindu a Bhattacharya 2019
3.	Poskytovanie ďalších benefitov pre zamestnancov.	Hussain a kol. 2017; Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Chindu a Bhattacharya 2019
4.	Povzbudzujte hostí, aby konzumovali/používali miestne vyrobené/zakúpené produkty.	Nagendrakumar a kol. 2022; Kim, Barber a Kim 2019; Pereira a kol, 2021; Hossein a kol. 2020; Hristov a Chirico 2019
5.	Povzbudzte hostí, aby prispeli na charitatívne aktivity.	Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Petri a Mikuli 2012; Hristov a Chirico 2019
6.	Vyberte dodávateľov, ktorí	Hussain a kol. 2017; Garay a Font 2013; Kim,

	prispievajú k miestnemu rozvoju.	Barber a Kim 2019; Hossein a kol. 2020
7.	Posúdiť ekonomický dopad spoločnosti	Hussain a kol. 2017; Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Hossein a kol. 2020
8.	Zabezpečiť školiace programy pre zamestnancov	Nagendrakumar a kol. 2022; Garay a Font 2013; Kim, Barber a Kim 2019; Petri a Mikuli 2012

Tabuľka 2 – prehľad analyzovaných článkov

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Téma podnikovej udržateľnosti v oblasti hotelierstva získala na celosvetovej úrovni značnú pozornosť. V období rokov 2003 až 2022 bolo publikovaných množstvo článkov obsahujúcich názov „trvalo udržateľný v hotelierstve“. Tento trend má globálne dôsledky v snahe o spravodlivosť a rozvoj všetkých populácií naprieč generáciami. Aby sa zvýšila dôveryhodnosť výskumu a poskytol sa komplexný pohľad na rôzne aspekty a praktiky v oblasti podnikovej udržateľnosti, využili sme niekoľko výskumných databáz.

Ako uvádza Harmon (2017), v posledných desiatich rokoch naberá trvalá udržateľnosť na význame v hotelierstve. Téma udržateľnosti sa čoraz viac dostáva do popredia diskusií spoločenského aj politického významu. Od roku 2015 autori rôznych publikácií začali venovať väčšiu pozornosť hodnoteniu podnikovej udržateľnosti. V literatúre existuje viacero interpretácií pojmu „udržateľnosť podniku“. Naša analýza ukázala, že táto predstava sa zvyčajne zakladá na kombinácií ekonomických, sociálnych a environmentálnych faktorov.

Podľa literatúry je udržateľnosť definovaná tromi dimenziami; sociálna, ekonomická a environmentálna. V oblasti životného prostredia sa hotelierstvo musí zamerať na používanie ekologických produktov, monitorovanie spotreby vody, využívanie alternatívnych zdrojov energie, implementáciu technológií na úsporu energie, maximálne využívanie prirodzeného svetla, recykláciu plastov a skla a vytváranie interných politík na minimalizáciu odpadu. Taktiež je dôležité zachovať zdravé a udržateľné ekosystémy tým, že sa zohľadňuje uhlíková stopa potravín, výstavba budov a doprava zamestnancov a návštevníkov do zamestnania.

Sociálny aspekt v hotelierstve sa zameriava na zlepšenie kvality života a blahobytu komunity a zákazníkov, pričom sa očakáva zapojenie do aktivít proti chudobe a vzdelávaniu, poskytovanie darov miestnym obyvateľom, a podpora dobrovoľníckych aktivít. Dôležité je budovanie dlhodobých partnerstiev s dodávateľmi, zabezpečenie vysokokvalitných služieb a produktov, vytvorenie bezpečného prostredia pre spotrebiteľov, ako aj dodržiavanie pracovných predpisov a férové zaobchádzanie so všetkými zákazníkmi. Z ekonomického hľadiska je pre hotelierstvo dôležité udržiavať podnikateľský prístup orientovaný na zisk, čo hotelierom umožňuje vytvárať vzájomne výhodné situácie prostredníctvom praktických udržateľných iniciatív. Tieto iniciatívy môžu zahŕňať zamestnávanie miestnych pracovníkov, poskytovanie nadštandardných výhod zamestnancom, podporovanie lokálnych produktov a charitatívne aktivity, ako aj výber dodávateľov, ktorí prispievajú k miestnemu rozvoju a hodnotenie ekonomického dopadu podniku. Okrem toho sú postupy podnikovej udržateľnosti v každom rozmere podložené rôznymi zdrojmi informácií z vybraných dokumentov. V rámci systematického prehľadu literatúry autori viacerých štúdií dospeli k záveru, že sa významná

pozornosť venovala predovšetkým environmentálnej stránke udržateľnosti, pričom ekonomické a sociálne dimenzie udržateľnosti v oblasti hotelierstva boli často zanedbávané.

Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

doc. Ing. Kristína Šambronská, PhD.

Použitá literatúra

1. AIMAL, M. M., KHAN, M., HUSSAIN, M., & HELO, P. (2018). "Conceptualizing and Incorporating Social Sustainability in the Business World." *International Journal of Sustainable Development & World Ecology* roč. 25, č. 4, s. 327–339.
2. ALCÍVARI, A. VERDECHO, M. J., ALFARO-SAIZ, J. J. (2020). A Conceptual Framework to Manage Resilience and Increase Sustainability in the Supply Chain. *Sustainability*.
3. ALONSO-ALMEIDA, M., LLACH, J., MARIMON, F. (2014). A closer look at the 'Global Reporting Initiative' sustainability reporting as a tool to implement environmental and social policies: A worldwide sector analysis. *Corp. Soc. Responsib. Environ. Manag.* roč. 21, s. 318–335.
4. ARAS, G., TEZCAN, N., KUTLU FURTUNA, O., & HACIOGLU KAZAK, E. (2017). "Corporate Sustainability Measurement Based on Entropy Weight and TOPSIS." *Meditari Accountancy Research* roč. 25, č. 3, s. 391–413.
5. AVINASH P. S., & ZILLUR R. (2021). *Integrating corporate sustainability and sustainable development goals: towards a multi-stakeholder framework*, *Cogent Business & Management*.
6. BHATIA, A., & TULI, S. (2015). Sustainability Disclosure Practices: A Study of Selected Chinese Companies. *Management and Labour Studies*, roč. 40, č. 3–4, s. 268–283.
7. BOLEY, B. B., & UYSAL, M. (2013). *Competitive synergy through practicing triple bottom line sustainability: Evidence from three hospitality case studies*. *Tourism and Hospitality Research*.
8. CHINDU Ch., & PRODYUT B. (2019). Hotel's best practices as a strategic driver for environmental sustainability and green marketing, *Journal of Global Scholars of Marketing Science*, roč. 29, č. 2, s. 218–23.
9. DESPOTOVIC, D., CVETANOVICS, S., NEDIC, V., & DESPOTOVIC, M. (2016). Economic, social and environmental dimension of sustainable competitiveness of European countries, *Journal of Environmental Planning and Management*, roč. 59, č. 9, s. 1656–1678.
10. DYLLICK, T., & HOCKERTS, S. (2002). "Beyond the Business Case for Corporate Sustainability." *Business Strategy and the Environment*, roč. 11, č. 2, s. 130–141.
11. ESTEBAN, V. A., VILLARDÓN, M. P.G., & SÁNCHEZ, I. M. G. (2017). "Cultural Values on CSR Patterns and Evolution: A Study from the Biplot Representation." *Ecological Indicators* roč. 81, s. 18–29.
12. FARMAKI, A. (2015). Regional network governance and sustainable tourism. *Tourism Geographies*, roč. 17, č. 3, s. 385–407.
13. GARAY, L., & FONT, X. (2013). Doing good to do well? Corporate social responsibility reasons, practices and impacts in small and medium accommodation enterprises. *International Journal of Hospitality Management*, roč. 31, č. 2, s. 329–337.
14. GRANT, M. (2020). *Understanding sustainability*. [online]. [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/s/sustainability.asp>.
15. GURUMURTHY, A. (2018). Where is the 'struggle' in communications for social progress? *Global Media and Communication*, roč. 14, č. 2, s. 193–200.
16. HARMON, W. (2017). *The future of sustainability in the hospitality industry*. [online]. [cit. 2024-11-11]. Dostupné z: <https://www.bluecart.com/blog/the-future-of-sustainability-in-the-hospitality-industry>.
17. HEPPEL, E. DE SOUZA, O., PETRINI, M., & SILVA, E. (2017). "Proposing a Maturity Model for Corporate Sustainability." *Acta Scientiarum. Human and Social Sciences* 39 (1): 43–53.
18. HOGREFE, R., BOHNET-JOSCHKO, S. (2022). The Social Dimension of Corporate Sustainability: Review of an Evolving Research Field. *Sustainability*, roč. 15, s. 3248.

19. HOSSEIN O., LEVENT, A., FARMAKI, A., KENEBAYEVA, A., & DOGAN, G. (2020). Hotels' sustainability practices and guests' familiarity, attitudes and behaviours, *Journal of Sustainable Tourism*. roč. 4, č. 4, s. 16-19.
20. HRISTOV, I., & CHIRICO, A. (2019). "The Role of Sustainability Key Performance Indicators (Kpis) in Implementing Sustainable Strategies." *Sustainability*. roč. 2, č. 4, s. 15.
21. HUANG, K.T., WANG, J. C., WANG, Y.C. (2015). Analysis and benchmarking of greenhouse gas emissions of luxury hotels. *Int. J. Hosp. Manag.*, roč. 51, s. 56–66.
22. HULL, Q. (2022). Competitive Sustainability: The Intersection of Sustainability and Business Success. *Sustainability*, roč. 14, s. 16-20.
23. HUSSAIN, M., ALAMEERI, A., & AJMAL, M. (2017). "Prioritizing Sustainable Practices of Service Organizations." *International Journal of Information Systems in the Service Sector* roč. 9, č. 1, s. 22–36.
24. HUTCHINS, M., RICHTER, S., HENRY, M. L., & SUTHERLAND, W. (2019). "Development of Indicators for the Social Dimension of Sustainability in a U.S. Business Context." *Journal of Cleaner Production*. roč. 212, s. 687– 697.
25. JONES, P., HILIER, D., & COMFORT, D. (2016). Sustainability in the hospitality industry: Some personal reflections on corporate challenges and research agendas. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, roč. 28, č. 1, s. 36–67.
26. KAFTAN, V. KANDALOV, W., MOLODTSOV, I., SHERSTOBITOVA, A., STRIELKOWSKI, W. (2023). Socio-Economic Stability and Sustainable Development in the Post-COVID Era: *Lessons for the Business and Economic Leaders*. *Sustainability*, roč. 15, s. 2876.
27. KANCHAN W. (2019). Measuring environmental orientation in hotels: empirical evidence from Sri Lanka, *Anatolia*, roč. 30, č. 3, s. 420-430.
28. KASSINIS, G. I., & SOTERIOU, A. C. (2009). Greening the service profit chain: the impact of environmental management practices. *Production and Operations Management*, roč. 12, č. 3, s. 386–403.
29. KIM, Y.H., BARBER, N., KIM, D. K. (2015). Sustainability research in the hotel industry: Past, present, and future. *J. Hosp. Mark. Manag.*, roč. 28, s. 576–620.
30. KIM, Y. H., BARBER, N., & KIM, D. K. (2019). Sustainability research in the hotel industry: Past, present, and future. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, roč. 28, č. 5, s. 576-620.
31. KULARATNE, T., WILSON, C., MÄNSSON, J., HOANG, V., & LEE, B. (2019). Do environmentally sustainable practices make hotels more efficient? A study of major hotels in Sri Lanka. *Tourism Management*. roč. 71, s. 213-225.
32. MADAN SHANKAR, K., D. KANNAN, & . UDHAVA K. (2017). "Analyzing Sustainable Manufacturing Practices – A Case Study in Indian Context [Article]." *Journal of Cleaner Production*. roč. 164, s. 1332–1343.
33. MODICA, P. D., ALTINAY, L., FARMAKI, A., GURSOY, D., & ZENEGA, M. (2020). Consumer perceptions towards sustainable supply chain practices in the hospitality industry. *Current Issues in Tourism*, roč. 23, č. 3, s. 358–375.
34. MONTILA, M. I., GALINDO-VILLARDÓ, P., NIETO-LIBRERO, A. B., GALINDO, V., & GARCÍA-SÁNCHEZ, I. M. (2020). What companies do not disclose about their environmental policy and what institutional pressures may do to respect. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, roč. 27, č. 3, s. 1181-1197.
35. NAGENDRAKUMAR, N., ALWIS, K.N., ESHANI, U., KAUSHALYA, S. (2022). The Impact of Sustainability Practices on the Going Concern of the Travel and Tourism Industry: *Evidence from Developed and Developing Countries*. *Sustainability*, roč. 14, č. 17, s. 46.
36. NALLUSAMY, S., M. ANESAN, K. BALAKAN, & SHANKAR. S. (2015). "Environmental Sustainability Evaluation for an Automobile Manufacturing Industry Using Multi-Grade Fuzzy Approach." *International Journal of Engineering Research in Africa*, roč. 19, s. 123–129.
37. NIKOLAOU, I. E., TSALIS, A., & EVANGELINOS, E. (2019). "A Framework to Measure Corporate Sustainability Performance: A Strong Sustainability-based View of Firm." *Sustainable Production and Consumption*, roč. 18, s. 1–18.
38. OTTAVIANI, D., DEMIRÖZ, M., SZEMZÖ, H., DE LUCA, C. (2023). Adapting Methods and Tools for Participatory Heritage-Based Tourism Planning to Embrace the Four Pillars of Sustainability. *Sustainability*, roč. 15, s. 41-47.

39. PALOMA, R., BEZERRA, S., SCHRAMM, F., & SCHRAMM, V. (2021) A literature review on models for assessing corporate sustainability, *International Journal of Sustainable Engineering*, roč. 14, č. 6, s. 1306-1318.
40. PAREDES-GAZQUEZ, J., RODRIGUEZ- FERNANDEZ, M., & DE LA CUESTA-GONZALEZ, M. (2016). "Measuring Corporate Social Responsibility Using Composite Indices: Mission Impossible? the Case of the Electricity Utility Industry." *Revista de Contabilidad*, roč. 19, č. 1, s. 142–153.
41. PEREIRA, V., SILVA, G. M., & DIAS, Á. (2021). Sustainability practices in hospitality: Case study of a luxury hotel in Arrábida Natural Park. *Sustainability*, roč. 13, č. 6, s. 3164.
42. PETRI, L., & MIKULI, D. (2012). Protected areas and tourism development on Croatian islands: Coexistence or divergence? *WIT Transactions on Ecology and the Environment*, roč. 16, č. 6, s. 29-40.
43. RUNTUK, J.K., PURWANTO, R., NUR CHAIRAT, A.S. (2023). Sustainable Growth for Small and Medium-Sized Enterprises: Interpretive Structural Modeling Approach. *Sustainability*, roč. 15, s. 45-55.
44. SCHRIPE, P., & RIBEIRO. D. (2019). "Preponderant Criteria for the Definition of Corporate Sustainability Based on Brazilian Sustainable Companies." *Journal of Cleaner Production*. roč. 20, č. 9, s. 10–19.
45. SCHWARTZ, K., TAPPER, R., & FONT, X. (2008). A sustainable supply chain management framework for tour operator. *Journal of Sustainable Tourism*, roč. 16, č. 3, s. 298–314.
46. SIDDIQUE, M., NOR, S.M. SENIK, Z., OMAR, N.A. (2022). Corporate Social Responsibility as the Pathway to Sustainable Banking: A Systematic Literature Review. *Sustainability*, roč. 15, s. 1807.
47. SILVA, E., FREIRE, M., & SILVA, F. (2014). "Indicadores de Sustentabilidade Como Instrumentos de Gestão: Uma Análise Da GRI, Ethos E ISE." *Revista de Gestão Ambiental E Sustentabilidade*. roč. 3, č. 2, s. 130–148.
48. SMITH, A., & DE GROBOIS, D. (2011). The adoption of corporate social responsibility practices in the airline industry. *Journal of Sustainable Tourism*. roč. 19, s. 59-77.
49. SWARNAPALI, R. (2017). Corporate sustainability: A Literature review, *Journal for Accounting Researchers and Educators (JARE)*. roč. 3, č. 3, s. 15-20.
50. ULRIKE, E. (2020). The discursive framework of sustainability in UK food policy: the marginalised environmental dimension, *Journal of Environmental Policy & Planning*, roč. 22, č. 4, s. 47-55.
51. VERNA, V., & CHANDRA, B. (2018). Sustainability and customers' hotel choice behaviour: A choice-based conjoint analysis approach. *Environment, Development and Sustainability*, roč. 20, č. 3, s. 1347-1363.
52. WANG, C., L. WANG, & DAJ. S. (2018). "An Indicator Approach to Industrial Sustainability Assessment: The Case of China's Capital Economic Circle." *Journal of Cleaner Production*. roč. 19, č. 4, s. 473–482.
53. WEBSTER, A., & COURTNEILL, J. (2019). Economic sustainability for success: What it is and how to implement it: *Process street: Checklist, workflow and SOP software*. roč. 5, č. 3, s. 27-34.
54. WU, L., JIN, S. (2022). Corporate Social Responsibility and Sustainability: From a Corporate Governance Perspective. *Sustainability*, roč. 14, s. 15-27.

Mladá veda

Young Science

ISSN 1339-3189